

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

25 oktober 2004

BELEIDSNOTA

Brussel

2004-2009

ingediend door de heer Bert Anciaux,
Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

Met deze beleidsnota wordt voor de periode 2004-2009 een meer concrete uitwerking gegeven aan de basisopties in het regeerakkoord. Een beleidsnota geeft de grote strategische keuzen en opties van het beleid voor de duur van de regeerperiode weer. De nota is de weergave van de visie van de functioneel bevoegde minister en vormt de basis van een debat in het Vlaams Parlement. In voorkomend geval zullen de uitvoeringsmaatregelen, daar waar nodig, ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

BELEIDSNOTA 2004-2009
BRUSSEL

Meer Brussel in Vlaanderen en de wereld
Meer Vlaanderen en de wereld in Brussel

INHOUD

Blz.

EEN GEMEENSCHAPPELIJK VOORAF	7
I. MISSIE	10
I.1 Brussel, hoofdstedelijk	10
I.2 Brussel, intercultureel	10
I.3 Brussel, internationaal	11
I.4 Brussel, creatief	11
II. STRATEGIE	13
II.1 Driesporenbeleid	13
II.1.1 Eigen Vlaams Brusselbeleid	13
II.1.2 Inclusief en gecoördineerd beleid van de Vlaamse Regering	13
II.1.3 De Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Brusselse gemeenten als partners	14
II.2 Constructieve samenwerking	14
III. BELEIDSDOELSTELLINGEN & -HEFBOMEN	16
III.1 De band en verwevenheid tussen Brussel en de rest van Vlaanderen aanhalen en versterken	16
III.1.1 Aangepaste communicatie	16
III.1.2 Brusselcoëfficiënt	18
III.1.3 Ondersteuning van activiteiten	19
III.2 Het stimuleren van het menselijk klimaat in Brussel	20
III.2.1 De kwalitatieve en kwantitatieve uitbouw van gemeenschapsinstellingen en -voorzieningen	20
III.2.1.1 Nederlandstalig onderwijs	20
III.2.1.2 Cultuur	22
III.2.1.3 Sport	23
III.2.1.4 Jeugd	24
III.2.1.5 Gezondheid en welzijn	25
III.2.1.6 Beroepsopleiding	27
III.2.1.7 Wonen	28
III.2.1.8 Kennis over Brussel	29
III.2.2 Intercultureel samenleven	30
III.3 De uitbouw van de hoofdstedelijke en internationale functie van Brussel (en een kijk over de gemeenschapsgrenzen heen)	31
III.3.1 Investeren in hoogstaande evenementen en instellingen in gezamenlijk initiatief met de Franse Gemeenschap	32
III.3.2 Het Vlaams-Nederlands Huis in en voor Europa	33
III.3.3 Toeristische promotie van Brussel	33
III.4 De taal, het Nederlands, ondersteunen en promoten	34
III.4.1 Naleving van de taalwetgeving	34
III.4.2 Taalpromotiebeleid – het Huis van het Nederlands	35
III.5 Institutionele innovatie	36
III.5.1 Kerntakendebat met de Vlaamse Gemeenschapscommissie	37
III.5.2 Doorgedreven samenwerking	38

EEN GEMEENSCHAPPELIJK VOORAF

Verscheidenheid als eenheid

Een opsomming van onze bevoegdheden *cultuur, jeugd, sport en Brussel* klinkt bijna als de ledenlijst van een toevallig clubje. Men moet dus geen beleidsdeskundige zijn om de grote verschillen tussen deze vier aan te voelen. Achter elk van deze bevoegdheden schuilt immers een eigen wereld, bevolkt met typische actoren, specifieke doelstellingen, knelpunten en verwachtingen, aparte structuren, eigenzinnige gewoonten en dito beleidsinstrumenten.

Zo verzamelt cultuur een lange reeks belangrijke subthema's, het jeugdbeleid vertrekt vanuit het perspectief van een leeftijdsgroep, bij de sport vinden we o.a een niet gemakkelijke co-habitatie van top- en breedtesport en Brussel is een begrenst maar tegelijkertijd levensbreed territorium. Elke bevoegdheid verwacht van ons dat we een aparte en specifieke bril opzetten, om de werkelijkheid en maatschappelijkheid vanuit een even specifieke invalshoek te beschouwen en te behandelen. En er leeft vier keer hoop op een slagkrachtig beleid en een voor iedereen genereuze minister.

Kortom: cultuur, jeugd, sport én Brussel verdienen ten volle een op maat gemaakte aanpak. Die krijgen ze ook, want wij ontwikkelden voor elk van hen een aparte beleidsnota.

Het is onze uitgesproken bedoeling om voor elk van deze bevoegdheden een eigen en herkenbaar beleid te voeren.

De eenheid der verscheidenheid

Maar in al deze verscheidenheid vinden we toch heel wat gemeenschappelijke elementen. Dat is logisch, want onze bevoegdheden bevinden zich in een zelfde maatschappelijke ruimte én ze maken deel uit van een gedeeld politiek project, de Vlaamse regeerverklaring.

Als aanloop naar de voorstelling van de vier beleidsnota's, willen we graag een aantal van deze gemeenschappelijke eigenschappen belichten en beklemtonen.

Als uitgangspunt kiezen we resoluut voor een offensieve, positieve benadering. Onze beleidsnota's vertrekken van een geloof in de *kracht van* en *niet de klacht over* mensen en hun projecten.

Deze kracht vinden we bij uitstek in het rijke verenigingsleven dat eveneens onze beleidsnota's verbindt. Cultuur, jeugd, sport én Brussel zijn gekenmerkt door vele en uiteenlopende verenigingen. Ze vormen een levendig sociaal kapitaal, ze engageren zich vaak in lokale en Vlaamse beleidsprojecten. Ze leveren expertise maar bovenal bieden ze aan honderden duizenden Vlamingen een ruimte om hun eigen projecten te monteren. We willen hen daarvoor (h)erkennen en intensief betrekken bij de beleidsvoering.

Onze beleidsnota's getuigen ook ondubbelzinnig van een dialogerende bestuursstijl. We maken deze keuze om twee redenen: daardoor wordt ons beleid beter, maar tegelijkertijd geven we uitdrukking aan ons geloof in een interactief beleid, met actieve burgers als mede-eigenaars en mede-regisseurs van hun eigen spel.

Ook het stimuleren van meer interculturaliteit is een sterk leidmotief. We kiezen resoluut voor een samenleving waarin diversiteit en verschillen gestimuleerd en als noodzakelijke maatschappelijke en menselijke waarden geapprecieerd worden.

We stellen ons wel kritische vragen over het bereik van onze beleidsinspanningen én deze van vele door ons ondersteunde verenigingen en instellingen. We weten dat er nog steeds belangrijke maatschappelijke groepen zijn die te weinig *genieten* van de inspanningen die onze gemeenschap doet. Daarbij denken we aan mensen in armoede, sommige etnische minderheden, mensen met een handicap en andere. Deze bekommernis krijgt hopelijk concrete en effectieve antwoorden.

Nooit tevoren beschikte Vlaanderen over zoveel steunpunten en bovenbouworganisaties. Dat vinden we goed maar nog niet goed genoeg. We houden hier vooral een pleidooi voor meer synergie. We nodigen deze (vaak nog nieuwe structuren) uit om zich veel meer in netwerkverbanden te organiseren en ons als beleidsvoerders adequaat te ondersteunen, te helpen bij de uitvoering van de (ook vaak recente regelgeving) en te voeden met ideeën. We willen daarbij heel uitdrukkelijk verwijzen naar het grote belang van gezamenlijke, sectoroverschrijdende databanken en de actieve ontsluiting van informatie. Deze inspanningen moeten op korte termijn leiden naar veel ruimere participatie.

De internationale dimensie is nadrukkelijk aanwezig. *Meer Vlaanderen in Europa in de wereld*, maar evenzeer *meer van de wereld in Vlaanderen* zijn adagio's die concrete vertaling zullen krijgen.

Onze beleidsnota's zijn geen geïsoleerde projecten; cultuur, jeugd, sport en Brussel zijn geen eilanden in een beleidsoceaan. In bijna al hun geledingen zijn ze gehecht aan vele andere sectoren en niveaus. Daarom piekt de roep en hoop op meer dwarsverbanden in bijna elk hoofdstuk. We willen hierbij een lans breken voor de aanleg van vele beleidskruispunten en -rotondes, waarop diverse betrokkenen bij een gemeenschappelijk beleidsproject elkaar op een veilige, vlotte en vooral efficiënte wijze ontmoeten. Vanuit onze bevoegdheden engageren wij ons bewust voor zulke open samenwerking, zowel met onze Vlaamse als federale collega's.

Niet al onze aspiraties zijn meteen te vertalen in operationele doelstellingen. Voor sommige aspecten willen we bewust tijd nemen voor meer en diepgaandere verkenning. Er zijn tal van interessante en prikkelende concepten die we de komende jaren zullen analyseren en toetsen op hun potenties.

Een onbescheiden bescheidenheid

Meer dan ooit beseffen we dat de aspiraties die we in deze beleidsnota's formuleren hoog en breed klinken. Maar tegelijkertijd zijn ook in onze bevoegdheden de financiële marges beperkt. Onze beleidsnota's leggen daarom meer een focus op het adequaat en efficiënt (her)oriënteren van de bestaande middelen, dan op grote nieuwe projecten, behoudens topsport.

Toch zijn we niet bescheiden, want voor onze vier beleidsbevoegdheden opteren we voor duidelijke maar zeker geen gemakkelijke doelstellingen. We kozen bewust niet voor de weg van de minste weerstand. We appelleren aan de creativiteit en de volharding van alle betrokkenen, zowel binnen als buiten de Vlaamse overheid. Enkel via een ruim bondgenootschap zullen we deze aspiraties kunnen verwerkelijken. Daarvan zijn we afhankelijk, daarop stellen we onze hoop. En daarmee uiten we ook onze bescheidenheid.

I. MISSIE

I.1 Brussel, hoofdstedelijk

De verwevenheid van Vlaanderen en Brussel is een cultureel en historisch gegeven, maar komt ook tot uiting in de sociaal-economische ontwikkeling. Naast haar betekenis als hoofdstad van België en Europa vervult Brussel ten aanzien van de Vlaamse bevolking tevens een hoofdstedelijke, grootstedelijke, regionale en internationale functie. Vlaanderen heeft zich altijd maximaal geëngageerd op deze domeinen en dat engagement verdient continuïteit en nieuwe impulsen.

De nauwe band tussen Brussel en Vlaanderen en de actieve, innovatieve inbreng van vele Vlaamse Brusselaars en Vlaamse instellingen in de hoofdstad maken dat de Vlaamse overheid daadwerkelijk aanwezig is op het terrein. Het aanhalen van de band en het versterken van de verwevenheid tussen Brussel en Vlaanderen is een permanente opdracht van het beleid van de Vlaamse Gemeenschap. Want laat er geen misverstand over bestaan: Brussel is en blijft de hoofdstad van Vlaanderen!

I.2 Brussel, intercultureel

Huizen maken een dorp, maar mensen maken een stad. Het Nationaal Instituut voor de Statistiek rekende voor dat op 1 januari 2004 het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om en bij 1 miljoen inwoners telde, waarvan 74 procent Belgen. 26 procent van de inwoners is bijgevolg van vreemde oorsprong. Zij behoren tot meer dan 100 nationaliteiten. Dezelfde cijfers tonen aan dat 157.266 Brusselaars (of 16 procent) ouder zijn dan 65 jaar. Ongeveer een derde van de Brusselaars is jonger dan 25 jaar.

Deze demografische diversiteit is een referentiekader voor het beleid. De interculturaliteit is een onomkeerbare realiteit. We schuiven de interculturele samenleving naar voren als samenlevingsmodel. Een model dat stoelt op gastvrijheid en openheid, op solidariteit binnen en tussen de verschillende geledingen van de maatschappij, op leven mét elkaar in plaats van naast elkaar. Intercultureel samenleven overstijgt de klassieke tegenstellingen tussen jong en oud, Vlaamse Brusselaars en Franstalige Brusselaars, allochtonen en autochtonen. Het ziet de maatschappelijke kruisbestuiving en wisselwerking tussen verschillende bevolkingsgroepen, cultuurgemeenschappen en generaties als een bron van zuurstof voor ontwikkeling en vooruitgang. De interculturele samenleving stelt uitdrukkelijk de mens centraal en maakt werk

van de uitbouw en ondersteuning van het menselijk klimaat – het kwaliteitsvol samenleven in de Brusselse groot-, hoofd- en stedelijke context.

1.3 Brussel, internationaal

De aanwezigheid van Europese en internationale instellingen is voor Brussel een pluspunt en een verrijking. Zowel op economisch, sociaal-maatschappelijk als cultureel gebied leveren de Europese en niet-Europese gemeenschappen een belangrijke meerwaarde aan de stad. Ze geven vorm en inhoud aan de dynamiek die zo kenmerkend is voor Brussel. Maar het internationale karakter van de stad stelt ook een uitdaging, met name wat betreft het gebruik van de taal. We wensen het Nederlands resoluut te positioneren als hefboom die anderstalige bevolkingsgroepen kansen biedt, hen toelaat deel te nemen aan het maatschappelijke gebeuren en het culturele leven, en hen, uitiem, betreft bij de Vlaamse Gemeenschap. We willen absoluut verhinderen dat het Nederlands een barrière of hinderpaal vormt tot participatie in Brussel.

Brussel internationaal betekent ook dat Vlaanderen het internationale potentieel van zijn hoofdstad ten volle benut. Brussel is, als hoofdstad van Vlaanderen, in het buitenland vaak nog onbekend en onbemind. Tegelijkertijd is Brussel vaak het meest bekende stuk Vlaanderen en zijn voornaamste poort op de wereld. De Vlaamse Gemeenschap wil zich engageren om Brussel als hoofdstad van Vlaanderen te profileren door maximaal gebruik te maken van haar troeven.

1.4 Brussel, creatief

Creativiteit betekent problemen op een nieuwe manier benaderen, experimenteren, originaliteit, de vaardigheid om situaties lateraal (vanuit verschillende invalshoeken) en flexibel aan te pakken, unconventionaliteit en capaciteit om verbanden te zien waar er op het eerste zicht geen zijn. Creativiteit impliceert vooruitgang, innovatie, verandering en nieuwe mogelijkheden. Ook in steden. Vooral in steden.

Creativiteit is het levensbloed van Brussel. De stad heeft creativiteit nodig om te functioneren als markt, handels- en productiecentrum, culturele zuigpool, artistiek knooppunt, sociaal trefpunt en academische hotspot. Het zijn de mensen, de inwoners van de stad, die het creatieve élan van Brussel bepalen. Vlamingen (artiesten, kunstenaars, wetenschappers, handelaars, studenten, ondernemers, enz.) spelen hier van oudsher een belangrijke rol en dragen vandaag meer dan ooit bij aan het creatieve milieu van de hoofdstad.

De Vlaamse Gemeenschap beschouwt Brussel uitdrukkelijk als een creatief centrum. Vanuit de gemeenschaps- of persoonsgebonden bevoegdheden willen we het creatieve potentieel van de stad maximaal voeden en ondersteunen. Maatschappelijke diversiteit, culturele infrastructuur, goed onderwijs, sport- en recreatiemogelijkheden, jeugdvoorzieningen, welzijns- en gezondheidsinstellingen ... alle zijn ze belangrijk om Brussel als creatieve hoofdstad van Vlaanderen te poneren en profileren.

Brussel hoofdstedelijk, Brussel intercultureel, Brussel internationaal en Brussel creatief zijn het kader waarbinnen het Vlaams Brusselbeleid vorm neemt. Het zijn tevens de motoren die het beleid van de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot Brussel in de praktijk voortstuwen.

II. STRATEGIE

II.1 Driesporenbeleid

Een ambitieuze missie vraagt een aangepaste operationele strategie; een marsroute die wordt gevolgd ter realisering van de missiebepaling. We opteren voor een dynamische aanpak die zich manifesteert en richt op drie grote actieterreinen – een driesporenbeleid.

II.1.1 Eigen Vlaams Brusselbeleid

Allereerst is er het specifieke beleid van de Vlaamse Regering met betrekking tot Brussel. De invalshoek van dit beleid is voornamelijk het versterken van de band tussen Vlaanderen en Brussel en het ondersteunen van de inzet en de uitstraling van de Vlaamse Gemeenschap in de hoofdstad. Het betreft beleidsinitiatieven die niet binnen het reguliere beleid van de Vlaamse Regering vallen, noch binnen het beleid van het lokaal bestuur, met name de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De reële middelen van dit beleid situeren zich enerzijds in de begroting ‘Brussel’ en anderzijds in het Vlaams Brusselfonds (beide vervat in begrotingsprogramma 11.1). Vanuit de eigen bevoegdheid zullen we het potentieel hiervan maximaal aanwenden.

II.1.2 Inclusief en gecoördineerd beleid van de Vlaamse regering

Het beleid van de Vlaamse Gemeenschap op het vlak van gemeenschapsmateries geldt voor de hele Vlaamse Gemeenschap, dus voor de Vlamingen binnen zowel als buiten Brussel. Meer concreet gaat het om een gedeelde verantwoordelijkheid van alle functioneel bevoegde Vlaamse ministers. Dit betekent zeer nadrukkelijk dat de ministers bij het uittekenen en uitvoeren van hun beleid expliciet rekening houden met Brussel. De decreten dienen bijgevolg op een dergelijke manier opgesteld dat ze onverkort gelden voor de Vlaamse Brusselaars en dat ze terdege aangepast zijn aan de Brusselse situatie. Dit is de zogenaamde Brusseltoets. Dienaangaande onderzoeken we op welke manier (via reflectiemomenten, structureel overleg, enz.) de Brusseltoets optimaal kan worden ingebed in het beleid van de Vlaamse Regering. Naar de toekomst is het onze ambitie om, in het kader van een slagkrachtig inclusief en gecoördineerd beleid, te streven naar één omvattend Brusseldecreet, waarmee de Vlaamse Gemeenschap haar engagementen ten aanzien van Brussel aan de orde stelt.

Daarnaast neemt de Vlaamse Regering voor haar gemeenschapsbeleid een derde van de Brusselse bevolking als haar doelgroep. Dit is de zogenaamde Brusselcoëfficiënt. De toetsnorm

voor het potentieel van Vlaamse instellingen en voorzieningen wordt daarmee gesteld op 300.000 inwoners (of vijf procent van de Vlaamse bevolking).

Op het niveau van de Vlaamse Regering zal regelmatig overleg worden gepleegd met het oog op het afstemmen van de beslissingen tussen de Vlaamse ministers bevoegd voor welzijn (en gezondheidszorg), onderwijs, toerisme, inburgering, sport, jeugd en cultuur, de minister-president en de minister voor Brussel. Deze laatste coördineert en draagt zorg voor de complementariteit van het hele beleid aangaande Brussel.

II.1.3 De Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Brusselse gemeenten als partners

De Vlaamse Gemeenschapscommissie is het intermediaire bestuursniveau dat het stedelijk beleid voor cultuur, onderwijs en welzijn en gezondheidszorg uittekent. Ze vervult vanuit Vlaams perspectief zowel provinciale als gemeentelijke taken. De vertegenwoordiging in en het effectieve toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie vanwege de minister voor Brussel maken van de Vlaamse Gemeenschapscommissie de prioritaire en geprefereerde partner van de Vlaamse Gemeenschap in de hoofdstad.

Naar het voorbeeld van de Vlaamse Regering zal er regelmatig worden overlegd tussen de Vlaamse ministers bevoegd voor gemeenschapsaangelegenheden en de collegeleden van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Ook hier is de rol van de minister voor Brussel er een van faciliteren, coördineren en vertegenwoordigen.

We richten ons ook tot de Brusselse gemeenten. Het lokale bestuur staat het dichtst bij de bevolking en heeft als dusdanig een directe invloed op de leefbaarheid van buurten en wijken. We kiezen ervoor om de gemeenten daadwerkelijk te betrekken bij het beleid van de Vlaamse Gemeenschap. Een nauwe en dynamische samenwerking tussen de Brusselse gemeenten en de Vlaamse Gemeenschap betekent een win-win-situatie voor beide.

II.2 Constructieve samenwerking

Constructieve samenwerking met de verschillende actoren en structuren in en rond Brussel is een *conditio sine qua non* voor een daadkrachtig Vlaams Brusselbeleid. Een beleid in partnerschap met anderen creëert een breedgedragen ambitie met betrekking tot Brussel en verhoogt de kans op reële impact en succes. Met die overtuiging stelt de Vlaamse Gemeenschap zich heel uitdrukkelijk op als partner in het netwerk van Brussel.

We richten ons hierbij op de eerste plaats tot de andere politieke instanties en overheden in Brussel: de Franse Gemeenschap, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de federale overheid en Europa. We beschouwen hen als valabele partners waarmee we op gerichte wijze resultaten willen boeken. Ook met de Commissie Brussel en Vlaamse rand van het Vlaams Parlement werken we samen. We streven eveneens optimale afstemming en samenwerking na met het ambtelijk apparaat. Tenslotte richten we ons tot het maatschappelijk middenveld van Brussel. Hun input en expertise willen we ten volle gebruiken om de impact van het Vlaamse beleid in Brussel te maximaliseren.

III. BELEIDSDOELSTELLINGEN & -HEFBOMEN

III.1 De band en verwevenheid tussen Brussel en de rest van Vlaanderen aanhalen en versterken

Brussel is de hoofdstad van Vlaanderen. Zowel op sociaal-economisch als op maatschappelijk en cultureel gebied zijn Brussel en Vlaanderen nauw verbonden met elkaar. Daarom maken we werk van de uitbouw van het kapitale netwerk dat Vlaanderen en zijn hoofdstad bindt.

Brussel heeft ten aanzien van de hele Vlaamse bevolking een belangrijke betekenis en wel op verschillende niveaus – regionaal, grootstedelijk, hoofdstedelijk en internationaal. Brussel heeft ook een grote invloed op Vlaanderen op diverse domeinen, zoals cultuur, werkgelegenheid, mobiliteit, gezondheidszorg, enz. Brussel zorgt er tevens voor dat Vlaanderen internationaal een betekenisvolle rol kan spelen, bijvoorbeeld als gastland van de Europese Unie. Dankzij de wederzijdse band is Brussel voor Vlaanderen een venster op de wereld, alsook een deur waarlangs diezelfde wereld Vlaanderen kan binnentreden.

Maar Brussel kan op haar beurt niet zonder Vlaanderen. Vlaanderen draagt in belangrijke mate bij aan de economische welvaart van het Hoofdstedelijk Gewest. Daarnaast spelen Vlamingen in Brussel op uiteenlopende maatschappelijke domeinen een essentiële en vaak vooruitstrevende rol. Brussel is zonder Vlaanderen onleefbaar. Brussel en de Vlaamse Gemeenschap in Brussel hebben daarom nood aan een hechte, integrale band met de rest van Vlaanderen.

Vanuit die realiteit zien we het als een blijvende opdracht van de Vlaamse gemeenschap om de band tussen Vlaanderen en Brussel aan te halen en te versterken. We zetten hierbij in op verschillende instrumenten:

III.1.1 Aangepaste communicatie

Een belangrijke groep Vlamingen maakt op vanzelfsprekende wijze gebruik van zijn hoofdstad. Toch heerst bij sommigen een mentale drempel ten aanzien van Brussel. Het slechte imago van de stad in Vlaanderen – vaak gevoed door de media – is daar niet vreemd aan. Klassieke vooroordelen en echte problemen gekoppeld aan reële taalproblemen en een negatieve inschatting van de bestuurskwaliteit domineren doorgaans de modale publieke perceptie. Omgekeerd heeft Vlaanderen evenzeer een negatief imago bij sommige Brusselaars. Omwille

van de economische macht en sterke identiteit wordt de Vlaamse overheid ondermeer als expansionistisch bestempeld.

Via aangepaste en gerichte communicatie willen we die negatieve situatie verbeteren.

Het communicatiebeleid in en over Brussel wordt momenteel vooral door de Vlaamse Gemeenschap, maar ook door de Vlaamse Gemeenschapscommissie geïnitieerd en ondersteund. Dit is niet onlogisch daar de meeste media en communicatie-instrumenten zowel een stedelijke als een hoofdstedelijke opdracht uitvoeren. De nauwe verbondenheid en samenwerking tussen beide overheidsniveaus gaan echter gepaard met een zekere onduidelijkheid ten aanzien van de verschillende actoren en het publiek, en dus met verlies aan effect. De rol van de Vlaamse Gemeenschap of de Vlaamse Gemeenschapscommissie als sturende overheden achter vele initiatieven is ook te weinig/niet gekend. De uitdaging bestaat er in het communicatie- en promotiebeleid van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen met het oog op het optimaliseren en verbeteren van de beeldvorming, zichtbaarheid en uitstraling van het netwerk van Vlaamse instellingen, organisaties en voorzieningen in de hoofdstad.

In dat perspectief zetten we, samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, ten volle in op het Vlaams-Brussels informatie-, communicatie-, onthaal- en ontmoetingscentrum. Dit centrum moet een draaischijf worden, waarlangs de informatie van alle gespecialiseerde en territoriale informatie- en mediakanalen op Vlaams-Brussels niveau binnenstroomt en ook weer uitstroomt, in de vorm van informatiebrochures, digitale informatie, ontmoetings- en promotieacties, enz. Het centrum opent zijn deuren naar alle geïnteresseerden – inwoners en toeristen, Nederlandstaligen en anderstaligen. Het neemt ook een echte plaats in op de kaart van Brussel. Het centrum zal eveneens uitdrukkelijk vertrekken van haar opdracht vanuit de Vlaamse Gemeenschap en Brussel situeren als hoofdstad van die Vlaamse Gemeenschap. Het wordt een fysiek knooppunt in het netwerk van gebruikers, voorzieningen, instellingen en organisaties dat het Brusselse veld karakteriseert. Gehuisvest in het Monnaiehuis is het centrum centraal gelegen en uitermate zichtbaar in de hoofdstad ingeplant.

Ook de drie Brusselse mediapartners (Brussel Deze Week, FM Brussel en TV Brussel) vervullen een belangrijke rol en verdienen als voldragen communicatiekanalen ondersteuning. Momenteel brengen ze voornamelijk kwalitatieve berichtgeving over stedelijke

aangelegenheden. De hoofdstedelijke dimensie is minder aanwezig. We wensen op termijn het regionale karakter van de mediapartners op te tillen en zo een bijdrage te leveren aan een doorgedreven informatiedoorstroming tussen Brussel en Vlaanderen. Hiertoe opteren we voor eenduidige beheersovereenkomsten met de mediapartners, waarin we het versterken van de band tussen Brussel en Vlaanderen als opdracht geven. Specifiek voor TV Brussel onderzoeken we in welke mate samenwerking met Ring TV de band tussen Brussel en de Vlaamse rand kan versterken.

Onthaal en Promotie Brussel (OPB) promoot Brussel, zijn Vlaamse netwerken en zijn Nederlandstalige initiatieven zowel in Vlaanderen als bij anderstalige gemeenschappen in Brussel, en ontvangt Vlamingen in hun hoofdstad. Die opdrachten vervult ze met veel brio en zin voor initiatief. Als dusdanig wenst de Vlaamse Gemeenschap OPB te valideren en ondersteunen. Naar de toekomst kiezen we voor een doorgedreven samenwerking tussen OPB en het Vlaams-Brussels informatie-, communicatie-, onthaal- en ontmoetingscentrum in het Monnaiehuis. Op die manier creëren we synergieën en garanderen we, naast een efficiënte inzet van middelen, een dynamisch onthaal- en promotiebeleid.

Via specifieke communicatiecampagnes (basisallocatie 12.02 van het programma 11.1 – communicaties voor de versterking van de Vlaamse inbreng in Brussel en van de versterking van de band tussen Brussel en de rest van Vlaanderen) blijven we de band tussen Brussel en Vlaanderen aanhalen.

Tenslotte ondersteunen we een gezamenlijke promotie van de Vlaamse gemeenschapscentra van Brussel enerzijds en deze van Vlaamse rand anderzijds, met het oog op een betere bekendmaking van het Vlaams cultureel aanbod. Hierbij besteden we ook aandacht aan de optimalisering van de opdrachten, werking en communicatiestrategie van de gemeenschapscentra van Brussel.

III.1.2 Brusselcoëfficiënt

We ondersteunen de inspanning om de Vlaamse instellingen en voorzieningen open te stellen voor alle bewoners van de stad én voor andere gebruikers, zoals pendelaars en Vlamingen uit de rand. De dertig procentnorm stellen we hierbij als tastbare toetssteen.

Hier past evenwel een kanttekening. De toepassing van de Brusselcoëfficiënt vraagt een genuanceerde benadering, gezien de toetssteen enkel geldt voor het beleid met een lokale actieradius en afhankelijk is van de wijze waarop maatregelen worden gemeten en toegepast. Het ontwikkelen van een meetinstrument voor het effect van beleidsbeslissingen voor Nederlandstalige inwoners van Brussel is ook moeilijk omwille van de onmogelijkheid de Nederlandstalige inwoners te definiëren – er bestaat geen subnationaliteit. Bovendien is Brussel in de Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND) een witte vlek.

De ontstentenis aan statistische gegevens van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Brusselse gemeenten, alsook het gebrek aan gegevens met betrekking tot de financieringsstromen die vanuit het gewest en de gemeenten worden aangewend in relatie tot de Vlaamse Gemeenschap dienen in samenspraak met de Vlaamse Gemeenschapscommissie te worden opgelost. Naast de zgn. “Meet- en Weetcel” die binnen de administratie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt opgericht, zien we hier een belangrijke taak weggelegd voor het interdisciplinair en interuniversitair onderzoeks-, documentatie- en studiecentrum dat dient uitgebouwd. Dit past binnen een bredere ambitie om de correcte implementatie en de vooruitgang van de toepassing van de Brusselcoëfficiënt systematisch op te volgen.

III.1.3 Ondersteuning van activiteiten

Via specifieke subsidiëring (basisallocatie 33.03 van programma 11.1 – subsidie aan initiatieven in het kader van de versterking van de Vlaamse inbreng in Brussel en van de versterking van de band tussen Brussel en de rest van Vlaanderen) gaan we kwaliteitsvolle projecten ondersteunen die de erkenning van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen bevorderen en die de actieve betrokkenheid tonen van de Vlaamse Gemeenschap met wat er gebeurt in Brussel op het gebied van cultuur, het sociaal-maatschappelijke, de socio-economische dynamiek en de leefbaarheid van de grootstad. De ondersteuning is erop gericht het Vlaamse gemeenschapsleven te versterken en de Vlaamse Gemeenschap binnen Brussel te ondersteunen. Anderzijds kunnen hiermee ook projecten die juist partnerschappen realiseren tussen de Vlaamse Gemeenschap in Brussel en andere gemeenschappen worden gesteund.

III.2 Het stimuleren van het menselijk klimaat in Brussel

Een stad bestaat met en door haar mensen. Het is een plaats die leeft, een plek van ontmoeting met anderen, die open en gastvrij is, die haar dynamiek en creativiteit put uit verscheidenheid en diversiteit, die uitnodigt en ontvangt. De inspanningen, geleverd door verschillende overheden, om het menselijk klimaat van Brussel – de kwaliteit van het samenleven in de stad – te verbeteren, strekken als voorbeeld en resoneren ook in Vlaanderen. Pendelaars, toeristen, Brusselgebruikers en inwoners; allemaal varen ze wel bij een kwalitatief, energiek en sociaalduurzaam stedelijk samenleven.

Het stimuleren van het menselijk klimaat is een opdracht van iedereen. De Vlaamse Gemeenschap wil een voortrekkersrol spelen. Vanuit onze bevoegdheid geven we die ambitie vorm door in te zetten op twee fundamentele pijlers: enerzijds de kwalitatieve en kwantitatieve uitbouw van de Vlaamse gemeenschapsinstellingen en -voorzieningen, anderzijds door resoluut het interculturele samenlevingsmodel te promoten in Brussel.

III.2.1 De kwalitatieve en kwantitatieve uitbouw van gemeenschapsinstellingen en voorzieningen

III.2.1.1 Nederlandstalig onderwijs

Het aanbieden van kwaliteitsvol Nederlandstalig onderwijs in Brussel is een hoofdbekommernis van de Vlaamse Gemeenschap. Zowel voor de eigen Vlaamse bevolking als voor een degelijke opvang van nieuwe, anderstalige Brusselaars is het behoud van een uitgebreid netwerk aan Nederlandstalig onderwijs in Brussel van het grootste belang. Het is essentieel dat die scholen werkelijk Nederlandstalig blijven. In dit kader moet er nog meer aandacht gaan naar een efficiënte opvang van anderstalige leerlingen en ouders, gekoppeld aan specifieke taallessen. De kwaliteit van het taalonderwijs van de Vlaamse Gemeenschap is hierbij primordiaal – het is uitdrukkelijk de bedoeling dat een degelijke kennis van de Nederlandse taal wordt overgedragen.

Het verzekeren van Nederlandstalig onderwijs voor Vlaamse Brusselaars is één van onze prioriteiten. Ten aanzien van Nederlandstalige ouders willen we ons dan ook maximaal engageren opdat hun kinderen in het Nederlandstalig onderwijs kunnen schoollopen in Brussel. Verder dient het onderwijsvoorrangsbeleid toepasbaar te worden gemaakt voor alle Belgische leerlingen die anderstalig zijn.

We willen elk initiatief toejuichen en ondersteunen het desgevallend, waardoor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen zich goed thuis zouden voelen in onze Nederlandstalige scholen. We willen bovendien de directies, leerkrachten en de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) ertoe aanzetten om de problematiek van de armoede in het onderwijs aan te kaarten en een reële plaats te geven. We evalueren het Gelijke Onderwijskansendecreet (GOK) wat Brussel betreft.

We wensen tevens werk te maken van een ‘Brusseldecreeet’ waarin zowel de in het verleden genomen maatregelen in verband met het Nederlandstalig onderwijs in Brussel als de nieuwe maatregelen en initiatieven worden gegroepeerd.

In de Brusselse pluri-culturele context kan het Nederlandstalig onderwijs zich ontwikkelen tot een plaats van ontmoeting, kennismaking en verstandhouding. Het Nederlandstalig onderwijs moet daarom blijven open staan voor alle kinderen, die het pedagogisch project van de school aanvaarden, ongeacht hun achtergrond. De school is een ideaal medium om ouders en kinderen van niet-Nederlandstalige origine te betrekken bij de Vlaamse Gemeenschap. Projecten die deze doelen betrachten, willen we effectief ondersteunen.

Daarnaast richten we ons uitdrukkelijk tot de Franstalige Gemeenschap. Uitwisselingsprojecten tussen Nederlandstalige en Franstalige scholen die leerlingen een taalbad in de andere taal aanbieden, kunnen rekenen op onze steun. We blijven sowieso aandacht schenken aan het onderwijs van de Franse taal in het Nederlandstalig onderwijs te Brussel. Het meertalig onderwijs willen we stimuleren via pilootprojecten.

Tegelijk roepen we de Franse Gemeenschap op om versterkt te investeren in het Franstalig onderwijs. Voor de toekomst van duizenden jongeren is het absoluut essentieel dat er snel opnieuw een krachtige dynamiek kan worden ontwikkeld binnen het Franstalig onderwijs. We kunnen als Vlaamse Gemeenschap niet alleen heel de sociale en culturele achterstand in Brussel wegwerken.

Tenslotte, willen we de aandacht vestigen op “leerkrachten voor Brussel”. In het voorjaar van 2004 werd aan de Brusselse hogescholen met lerarenopleiding (Europese Hogeschool Brussel en Erasmushogeschool) de campagne “Word leerkracht in Brussel” afgesloten met twee happenings die Brussel als aangename werk- en leefstad in de verf hadden gezet. Die campagne

was een succes en had een grote invloed op het wegwerken van het leerkrachtentekort in Brussel. In het verlengde van deze campagne stelden de hogescholen een memorandum op met een aantal structurele voorstellen – ondermeer de oprichting van een cultuureducatieve coördinatiecél ten behoeve van lerarenopleiding en extra financiële ondersteuning voor stagebegeleiding binnen de lerarenopleiding en binnen de Brusselse scholen. Deze aanbevelingen verdienen opvolging door de bevoegde instanties.

III.2.1.2 Cultuur

Elk Vlaams cultuurbeleid dient de unieke mogelijkheden van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen op zijn juiste waarde te schatten en als dusdanig voorop te zetten. Brussel neemt in Vlaanderen een unieke positie in. Ons cultuurbeleid beschouwt Antwerpen, Gent en Brussel als grote steden omwille van het feit dat ze gekenmerkt zijn door een gedifferentieerd cultuuraanbod, een gedegen infrastructuur, veel vakkennis en een internationale horizon. Brussel fungeert in dit veld als de echte grootstad van Vlaanderen, omdat ze er in slaagt mondiaal een betekenisvolle rol te spelen en haar stempel te drukken. Met recht en reden mogen we Brussel een ‘globaliserende’ cultuurstad noemen.

Vanuit het gemeenschapsbeleid willen we dit potentieel blijven voeden en ten volle benutten. We pleiten hierbij voor een gericht inzetten van de beschikbare middelen op de bewezen en potentiële sterktes van Brussel, zoals de hedendaagse dans en de multimediale kunsten, met voldoende ruimte voor nieuwe initiatieven. In samenwerking met de betrokken overheden en de lokale actoren willen we Brussel als cultuurstad, ook internationaal, promoten door middel van culturele citymarketing.

Naast cultuurstad is Brussel bij uitstek een creatieve stad. Een stad met een dynamisch milieu van creatieve mensen die originaliteit en unconventionaliteit weten om te zetten in belangrijke innovaties op verschillende domeinen. Brussel is een katalysator van nieuwe ideeën en ontwikkelingen voor Vlaanderen en de wereld.

Een belangrijk aandachtspunt van het Vlaams gemeenschapsbeleid in Brussel bestaat erin de juiste randvoorwaarden te scheppen opdat creativiteit in al haar verschijningsvormen in de hoofdstad kan gedijen. We willen dit op verschillende niveaus doen:

→ Het vrijmaken en ter beschikking stellen van kwalitatieve faciliteiten en ruimten voor kunstenaars, artiesten en creatief talent – bijvoorbeeld in de Bottelarij;

→ Het promoten van netwerking en associaties in het creatieve veld, via de spil van het Monnaiehuis;

→ Het bijdragen aan een stedelijke atmosfeer, die open staat voor al wat afwijkt van de maatschappelijke mediaan en diversiteit als kernwaarde huldigt.

Daarnaast blijft een belangrijke pijler van het Vlaams Brusselbeleid inzake cultuur het bevorderen van de brede cultuurparticipatie. Zeker in de hoofdstad stellen zich drempels (sociaal, financieel, cultureel, informatief) die specifieke doelgroepen ervan weerhouden gebruik te maken van en deel te nemen aan de rijke cultuur van de stad. Gerichte actie in overleg met de relevante actoren en structuren is hier nodig. We richten ons met name tot de Brusselse gemeenschapscentra en het sociaal-cultureel werk om stappen te ondernemen die moeilijk bereikbare groepen in contact brengen met onze cultuur. Ook de volkshogeschool ‘Citizenne/Vormingplus Brussel’ speelt hierin een belangrijke rol.

Brussel is tevens een stad met een rijke, ‘levende’ geschiedenis. Een eigen taal ook, het Brussels. En dat allemaal op een kruispunt van verschillende culturen. Vanuit de Vlaamse Gemeenschap willen we initiatieven stimuleren die het levende erfgoed en het typische karakter van de (hoofd)stad vastleggen.

Tenslotte, willen we samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie de gemeenten blijven stimuleren om volwaardig toe te treden tot het decreet op het lokaal cultuurbeleid. Bibliotheken blijven een belangrijke motor voor vernieuwing en verbreding in dit verband.

III.2.1.3 Sport

Het Vlaamse gemeenschapsbeleid met betrekking tot sport in Brussel volgt twee grote sporen. In de eerste plaats richten we ons op de uitbouw van de sportinfrastructuur in de hoofdstad. De inhaalbeweging die werd ingezet samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie dient voortgezet. Om een kwalitatief en gebalanceerd aanbod aan sportinfrastructuur in Brussel te verzekeren zal de Vlaamse Gemeenschap, samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de nodige investeringen doen. Meer concreet dragen we zorg voor de sportinfrastructuur, zoals voorzien in het Actieplan, dat werd opgemaakt eind 2001 door het VGC-Collegelid bevoegd voor Sport en de Vlaamse minister voor sport. Waar nodig en nuttig werken we samen met de Franse Gemeenschapscommissie en de Brusselse gemeenten.

Daarnaast willen we de sportparticipatie in de hoofdstad bevorderen. Recreatieve sportbeoefening en -beleving van senioren, volwassenen en jongeren krijgen prioritaire aandacht. In het bijzonder besteden we aandacht aan de sportparticipatie van maatschappelijk kwetsbare en moeilijk bereikbare groepen, zoals allochtone meisjes en personen met een handicap. Meer dan voor anderen is sport voor hen bron van emancipatie en ontplooiing.

Sportclubs beschouwen we als geprefereerde partners omdat ze, naast hun sportieve functies, een significante rol vervullen in de vorming van lokale gemeenschapszin en het versterken van het sociale weefsel van buurten. Vanuit die wetenschap willen we investeren in een betere vorming en begeleiding van de bestuursleden, begeleiders en trainers van Brusselse sportclubs. Tegelijkertijd willen we, in samenspraak met de federale overheid, pilootprojecten opzetten om met sportclubs een werking naar buurten en jongeren toe uit te werken.

III.2.1.4 Jeugd

De Vlaamse Gemeenschap zal erover waken dat de decreten, besluiten en regels uit het jeugdbeleid ook voor Brussel toepasbaar zijn. We zullen dan ook de regel bestendigen om zes procent van het gemeentelijk jeugd(werk)beleid voor Brussel te vrijwaren. Meer algemeen willen we ervoor zorgen dat Vlaamse initiatieven voor kinderen en jongeren in Brussel een blijvende basis vinden en dat thema's als kinderrechten, participatie en interculturaliteit, in het kader van een integraal jeugdbeleid, in de Brusselse context invulling krijgen.

Het jeugdwerk neemt een bijzondere plaats in. Het is een unieke structuur die jongeren met uiteenlopende achtergronden samenbrengt (binnen en buiten de schooltijd) en hen begeleidt in het appreciëren en beleven van mekaars cultuur. De Vlaamse Gemeenschap moedigt ten volle initiatieven aan die aan deze doelstellingen getrouw zijn. De Nederlandstalige speelpleinwerking in Brussel verdient hier een eervolle vermelding. Haar uitbouw willen we ondersteunen, mits er wordt op toegezien dat Nederlands ook echt de voertaal is.

Een permanent aandachtspunt is de uitbouw van kwalitatieve jeugdinfrastructuur in Brussel. De Vlaamse Gemeenschap zal erover waken dat het infrastructuurplan van de Vlaamse Gemeenschapscommissie hier gepaste aandacht aan schenkt en dat er reële actie wordt ondernomen. Ook willen we nagaan in welke mate middelen uit het Fonds voor Culturele Infrastructuur (FOCI) ten behoeve van sectorale infrastructuur kunnen worden ingezet voor grote Brusselse infrastructuurprojecten rond jeugdcultuur.

Vanuit de bevoegdheid voor Brussel en jeugd willen we de netwerkvorming tussen Nederlandstalige initiatieven in Brussel bevorderen. Het concept van de brede school, waarbij een intens netwerk tussen scholen, welzijnsvoorzieningen, culturele initiatieven, kinderopvang en jeugdwerk ontstaat, is binnen de pluri-culturele context van Brussel een uitdaging die onze volle aandacht krijgt.

Brussel trekt meer en meer aan als studentenstad. Voor aspirant-studenten is de stad waar ze hoger onderwijs volgen vaak de eerste stad waar ze intensief kennis mee maken. Het is ook de stad waar ze, indien het stedelijk milieu hen bevalt, allicht voor enige tijd zullen wonen en waar ze zich maatschappelijk engageren. Met Quartier Latin heeft de Vlaamse Gemeenschap een sterke partner die Brussel als studentenstad promoot en de identiteit van Brussel als studentenstad vorm geeft en uitbouwt. Dit engagement verdient ondersteuning. Niettegenstaande, vragen we heel nadrukkelijk dat andere autoriteiten hun verantwoordelijkheid ten aanzien van Brusselse studenten niet uit het oog verliezen.

Brussel is vandaag ook een internationaal erkende trekpleister voor jongerencultuur. In samenwerking met relevante partners op het terrein willen we een verbreding en vernieuwing van de voorzieningen en initiatieven voor backpackers helpen realiseren. Zo onderstrepen we het imago van Brussel als een hype, bruisende en creatieve stad, ook voor jongeren in Vlaanderen.

III.2.1.5 Gezondheid en welzijn

Kwalitatieve en toegankelijke gezondheids- en welzijnsvoorzieningen dienen voortdurend gegarandeerd. Ook in Brussel. Brussel wordt vooral geconfronteerd met een stijging van het aantal senioren en een toename van het aantal maatschappelijk zwakkeren (gehandicapten, alleenstaanden, kansarmen, enz.). Daarnaast is er in Brussel het voortdurende probleem van het gebrek aan tweetaligheid in de gezondheidszorg. Het Vlaamse gemeenschapsbeleid wil in deze aangelegenheden met nadruk haar verantwoordelijkheid nemen.

Allereerst inzake de zorgverzekering. Het is vanzelfsprekend dat Vlaamse Brusselaars in dezelfde mate als andere Vlamingen moeten kunnen genieten van de Vlaamse zorgverzekering. We wensen daarom samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie actief op zoek te gaan naar initiatiefnemers voor Vlaamse zorgvoorzieningen in Brussel-Hoofdstad en ze aan te moedigen en te ondersteunen. Binnen de zorgverzekering onderzoeken we hoe de bestaande

discriminatie op het vlak van de mantelzorg tussen Vlamingen, binnen en buiten de hoofdstad, kan worden weggewerkt.

Betreffende de erkende bi-communautaire voorzieningen dienen de Vlaamse toegankelijkheids- en kwaliteitsnormen ten allen tijde gewaarborgd en gerespecteerd te worden. We zullen dan ook onderzoeken welke instellingen uit deze bi-communautaire sector effectief tweetalig zijn. De manifeste wantoestanden op het gebied van de correcte tweetalige dienstverlening moeten resoluut worden aangepakt. We zullen hiervoor, samen met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, initiatieven nemen.

In nauw overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie zorgen we ervoor dat het decreet lokaal sociaal beleid maximaal toepasbaar is in Brussel.

Op het gebied van het Vlaams zorgaanbod nemen we als startpunt het vernieuwende concept van ‘woonzorgzones’ met ‘zorgkruispunten’ dat het Seniorencentrum uitwerkt in opdracht van de Vlaamse Regering. Het zorgkruispunt is het scharnierpunt van ouderenvoorzieningen binnen één woonzorgzone, het contactpunt tussen vraag en aanbod van waaruit haal- en brengfuncties van zorg worden georganiseerd. We kijken met veel interesse uit naar het eindrapport van het Seniorencentrum. Samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en lokale actoren zullen we er gepast gevolg aan geven.

Het ouderenbeleid moet vertrekken van en gevolg geven aan de reële wens van senioren om zo lang mogelijk thuis en zelfstandig te blijven wonen. Thuiszorg (zowel professioneel als met behulp van mantelzorgers) zal in de hoofdstad verder worden uitgebouwd. Parallel dient er evenwel geïnvesteerd in de uit- en opbouw van rust- en verzorgingstehuizen. Het is onze overtuiging dat een gericht en aanvullend inzetten van middelen vanuit het Vlaams Brusselfonds, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), een substantiële bijdrage kan leveren aan de uitbreiding van het zorgaanbod voor senioren in Brussel. Deze cumulatieve investeringsmiddelen moeten het verhoogde risico op investeren in Nederlandstalige rust- en verzorgingsinstellingen in Brussel opvangen. Ook nieuwe investeringspistes, zoals de waarborgregeling, dienen hierbij verkend te worden.

Als Nederlandstalige is het niet vanzelfsprekend om in de hoofdstad in je eigen taal behandeld en verzorgd te worden. Netwerkondersteuning en het ondersteunen van verenigingen van Nederlandstalige medici en zorgverstrekkers die actief bijdragen tot het vrijwaren van de belangen van Nederlandstalige patiënten is dan ook wenselijk. De Nederlandstalige huisarts vormt voor ons de spil die patiënten met kennis ter zake behandelt en, indien nodig, doorverwijst naar Nederlandskundige/talige specialisten en instellingen. In dit kader past het zogenaamde Vlaams Virtueel Zorgnetwerk in Brussel. We zullen prioritair aandacht schenken aan de voorstellen die de haalbaarheidsstudie Zorgnet formuleert.

We willen het aanbod van Nederlandstalige kwalitatieve gezondheidszorg op het hele Brusselse grondgebied verzekeren. Hiertoe wensen we beheersovereenkomsten met vooruitstrevende bi-communautaire verzorgingsinstellingen af te sluiten – meer concreet, met St.-Jan in het centrum en St.-Elisabeth in het oosten van de stad. Hieraan gekoppeld, nemen we stappen om, in overleg met de Vlaamse huisartsen, in het zuiden van de hoofdstad een Nederlandstalige specialistenpolikliniek uit te bouwen. We onderzoeken eveneens de nood en de haalbaarheid van een tweede Vlaams ziekenhuis in Brussel. Dit alles past in een doordacht strategisch plan met betrekking tot de uitbouw van het Vlaams gezondheids- en zorgnetwerk in Brussel.

De Vlaamse Gemeenschap zal er verder op toezien dat acties worden ondernomen om Nederlandskundig personeel in de welzijns- en gezondheidszorg aan te trekken en te behouden. Daarenboven dringen we er op aan dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn verantwoordelijkheid opneemt aangaande de aanwerving van tweetalig medisch en verzorgend personeel.

III.2.1.6 Beroepsopleiding

De werkloosheid in de hoofdstad bedraagt nu bijna 22 procent, tegenover negen procent in Vlaanderen en 19 procent in Wallonië. Vandaag heeft Brussel, op Berlijn na, de hoogste werkloosheidsgraad van alle Europese hoofdsteden, en nergens in Europa is het verschil tussen de hoofdstad en de rest van het land groter dan bij ons. Terecht maken de verschillende bevoegde overheden van het wegwerken van deze discrepantie één van hun prioriteiten.

De organisatie van het beleid inzake beroepsopleiding in Brussel verschilt van Vlaanderen. In Vlaanderen is de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) bevoegd voor arbeidsbemiddeling en de opleiding van werkzoekenden. In Brussel is dat niet het

geval. Hier staat de Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling (BGDA) in voor arbeidsbemiddeling, terwijl de Regionale Dienst voor Beroepsopleiding Brussel (RDBB), als onderdeel van de VDAB, zich bezighoudt met de opleiding en vorming van Vlaamse Brusselaars die werk zoeken.

Deze taakverdeling maakt dat de rol van de Vlaamse Gemeenschap op het gebied van beroepsopleiding in de Brusselse context weinig tot niet bekend is. Via gepaste communicatiecampagnes en initiatieven willen we die situatie verbeteren en de zichtbaarheid van de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot beroepsopleiding in Brussel vergroten. Dit is onderdeel van een bredere ambitie om het Vlaamse aanbod inzake beroepsopleiding en -vorming in Brussel te optimaliseren. We hebben hierbij uitdrukkelijk aandacht voor specifieke doelgroepen, zoals nieuwkomers die een inburgeringstraject volgen.

Daarnaast willen we met de Vlaamse Regering werk maken van een structurele samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op het vlak van tewerkstelling en beroepsopleiding. We zijn ervan overtuigd dat een nauwere samenwerking tussen de VDAB en de BGDA en een betere wederzijdse afstemming van de beleidsmaatregelen, een win is voor Brussel én voor Vlaanderen. De samenwerking tussen de Vlaamse Regering en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het kader van de lokale werkwinkels zal in de toekomst dan ook worden verder gezet en versterkt.

Om deze engagementen kracht bij te zetten zal er in uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst van 6 juni 2004 tussen de Gemeenschappen en de Gewesten met betrekking tot interregionale mobiliteit, op korte termijn effectief werk worden gemaakt van de opmaak van een geactualiseerd Brussel-plan dat ondermeer maatregelen bevat inzake de inrichting van Vlaams-Brusselse werkwinkels, een uitbreiding van beroepsopleidingsaanbod, uitbreiding van taalopleidingen voor werkzoekenden en werknemers, enz.

III.2.1.7 Wonen

Een goed woonbeleid is voor de hoofdstad van Vlaanderen van het grootste belang. Een gedegen woonbeleid richt zich op huurders en op eigenaars en houdt rekening met de verschillende segmenten van de woningmarkt – huurwoningen, private koopwoningen en sociale woningen. Vanuit de Vlaamse Regering dringen we erop aan dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest haar verantwoordelijkheid ter zake opneemt.

Vele Vlaamse Brusselaars slagen er niet in een betaalbare huurwoning of koopwoning te vinden. De voornaamste oorzaak hiervan is de sterke groei van de vastgoedprijzen in Brussel. Het resultaat is echter dat een groot aantal Vlamingen (vooral jonge gezinnen en gezinnen met middeninkomens) die graag in de stad zouden wonen, verplicht zijn zich buiten Brussel te vestigen. Hierdoor drijft er niet alleen economische welvaart weg uit Brussel. Het is eveneens nefast voor de mobiliteit (langer woon-werkverkeer) en de Vlaamse aanwezigheid in de hoofdstad.

We willen actief zoeken naar een meer doorgedreven en gestroomlijnde samenwerking met de Brusselse overheidsactoren, zoals de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij Brussel (GOMB). Ook partnerschap tussen de overheid en de privé-sector kan daar waar mogelijk in Brussel, rekenen op onze steun.

Een ander knelpunt in de hoofdstad is het gebrek aan kwalitatieve sociale woningen. Ook hier moedigen we het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan om de nodige aandacht te schenken aan deze problematiek en gerichte maatregelen te treffen.

Het informatiecentrum Wonen in Brussel heeft als voorname doelstelling het verstrekken van correcte informatie met betrekking tot wonen in Brussel (ondermeer over woonpremies, goedkope leningen, huurtips, enz.) ten behoeve van kandidaat-inwoners en inwoners. Daarnaast houdt Wonen in Brussel zich bezig met het bevorderen van de beeldvorming van Brussel als woonstad door middel van promotiecampagnes en -initiatieven. De Vlaamse Gemeenschap wil samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie deze acties blijven ondersteunen. Met name engageren we ons om dit initiatief in Vlaanderen beter bekend te maken. Om de zichtbaarheid en de uitstraling van Wonen in Brussel te verzekeren, wensen we het informatiecentrum een centrale plaats te geven in het Vlaams-Brussels informatie-, communicatie-, onthaal- en ontmoetingscentrum in het Monnaiehuis.

III.2.1.8 Kennis over Brussel

Het wetenschappelijk onderzoek over het politieke, maatschappelijke, economische, culturele en communautaire leven te Brussel wordt momenteel verricht door diverse onderzoekscentra en instellingen. Het wetenschappelijk, multidisciplinair onderzoek over Brussel kan aanzienlijk worden versterkt en geoptimaliseerd door de oprichting van één interuniversitair steunpunt. De uitbouw van zulk een gespecialiseerd onderzoeks-, documentatie- en studiecentrum – een

Vlaams Observatorium voor Brussel – zou tevens een belangrijke ondersteuning bieden aan het (Brussel) beleid van de Vlaamse Regering. Samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de relevante actoren willen we dit project vaster vorm geven. We beschouwen het initiatief tevens als opstap naar een meer algemene, intense samenwerking op het Brusselse academische terrein.

III.2.2 Intercultureel samenleven

Interculturaliteit is erkenning van de rijkdom van een samenleving van verschillende culturen. Interculturaliteit ziet een reële meerwaarde in het samenleven van verschillende gemeenschappen en bevolkingsgroepen in een sfeer van wederzijds respect en vrijheid. De Brusselse pluri-culturele context is een ideale habitat om het interculturele samenlevingsmodel vorm te geven en uit te bouwen.

Let wel, interculturaliteit is geen gemakkelijk verhaal. Het vraagt van alle betrokkenen een reële bereidheid tot openheid. Want het is meer dan de “anderen” verdragen en tolereren; het is hen de hand reiken en samenwerken aan een betere toekomst. We geloven oprecht dat het interculturele samenlevingsmodel voor Brussel dé weg is om haar potentieel als groot- en hoofdstad en creatief centrum ten volle te benutten. Daarom willen we ons engageren om met de partneroverheden van en de organisaties op het Brusselse veld interculturaliteit te bevorderen en concreet invulling te geven.

Vanuit onze bevoegdheid kiezen we ervoor om activiteiten en projecten die verschillende gemeenschappen en bevolkingsgroepen overbruggen en samenbrengen – en dus intercultureel van aard zijn – in de Brusselse context te ondersteunen. Om maximaal effect te hebben, willen we gezamenlijke interculturele initiatieven vanuit cultuur, jeugd en sport nemen. De beschikbare Brusselse communicatiekanalen en -middelen worden eveneens in dit kader ingezet. Een bijzondere rol is weggelegd voor de Vlaamse gemeenschapscentra en de Vlaamse bibliotheken in Brussel. Door hun sterke verankering zijn ze ideaal geplaatst om lokale anderstalige gemeenschappen te betrekken bij de werking. We moedigen de gemeenschapscentra en bibliotheken ten stelligste aan interculturele initiatieven te programmeren. Zo creëren we op lokaal niveau een sterke interculturele dynamiek.

We dringen aan op een gedegen ondersteuning van het sociaal-artistiek, socio-cultureel en socio-educatief werk, omdat zij pioniers zijn op het gebied van individuele ontplooiing en

emancipatie, en in de praktijk eenzelfde voortrekkersrol kunnen spelen met betrekking tot het bevorderen van interculturaliteit als maatschappelijke waarde.

Betreffende het inburgeringsbeleid verzekeren we, binnen de structuur van het Huis van het Nederlands en samen met de bevoegde ministers, een voldoende aanbod aan taallessen Nederlands als tweede taal. We vinden de Nederlandse taal belangrijk omdat we ervan overtuigd zijn dat de kennis van het Nederlands een fundamentele hefboom is tot emancipatie en ontplooiing van anderstaligen in de Brusselse context. We onderzoeken in deze ook in welke mate de Vlaamse gemeenschapscentra in Brussel kunnen worden ingeschakeld voor taallessen aan anderstaligen. We houden tevens rekening met de specifieke situatie die voor het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad van toepassing is – o.a. het feit dat de verplichting tot het volgen van het inburgeringstraject er niet geldt.

Tenslotte engageren we ons vanuit de Vlaamse Gemeenschap om aandacht te schenken en gevolg te geven aan mogelijke spanningen en problemen die zich in Brussel rond het samenleven van verschillende culturen en bevolkingsgroepen kunnen voordoen.

III.3 De uitbouw van de hoofdstedelijke en internationale functie van Brussel (en een kijk over de gemeenschapsgrenzen heen)

De hoofdstedelijke en internationale functie van Brussel dienen te worden uitgebouwd. Wij menen dat dit niet alleen een taak van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van de federale overheid is. Ook de gemeenschappen – de Vlaamse en de Franstalige – moeten hier structureel bij betrokken worden. De hoofdstadfunctie impliceert immers nadrukkelijk dat beide gemeenschappen op een volwaardige wijze aan het beleid kunnen deelnemen.

Brussel is een tweetalig gebied, waar de Vlaamse Gemeenschap een toonaangevende en vooruitstrevende rol speelt en waar het Nederlands een waardevolle factor is. En dit niet alleen ten aanzien van de Vlaamse Brusselaars, maar ook ten aanzien van de brede internationale gemeenschap in al haar diversiteit.

We willen ons met de Vlaamse Gemeenschap via onze hoofdstad, cultureel manifesteren op het internationale forum. De culturele huizen van de Vlaamse Gemeenschap zijn eveneens de podia waarop het Vlaamse culturele toptalent zich aan de wereld kan tonen, op het vlak van dans, literatuur, muziek, podiumkunsten, beeldende kunst, nieuwe media en audiovisuele kunsten.

Brussel is en blijft de plaats waar Vlaanderen zich internationaal wil meten met en samenwerken met andere culturen.

We willen daarenboven concrete stappen zetten op het Brusselse terrein om een duurzame samenwerking met de Franse Gemeenschap, in een geest van wederzijds respect, te realiseren.

III.3.1 Investeren in hoogstaande evenementen en instellingen in gezamenlijk initiatief met de Franse Gemeenschap

Het culturele karakter van Brussel wordt bepaald door verschillende factoren: de aanwezigheid van vele culturen en de Nederlandstalige en Franstalige gemeenschap, die beide bevoegd zijn voor het voeren van een cultuurbeleid, de internationale oriëntatie van Brussel als zetel van tal van internationale instellingen, de federale overheid, bevoegd voor een aantal federale culturele instellingen, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat internationale initiatieven ondersteunt en een lappendeken van 19 gemeenten, elk met eigen bevoegdheden, waaronder het cultuurbeleid.

Het is zowel de sterkte als de zwakte van Brussel dat alle overheden een culturele betrokkenheid voelen en een rol willen spelen. Het gevolg is evenwel dat Brussel een eenduidig cultuurbeleid ontbeert, wat de hoofdstedelijk en internationale uitstraling van de stad niet ten goede komt.

Het is onze intentie om via samenwerkingsakkoorden tussen de verschillende overheden een globale aanpak van het cultuurbeleid mogelijk te maken en Brussel als hoofdstad van Vlaanderen haar rechtmatige plaats op de culturele wereldkaart te geven. We hebben met veel sympathie vastgesteld dat ook de Franse Gemeenschap in haar regeerakkoord een warm pleidooi houdt voor culturele samenwerkingsakkoorden. Mits respect voor het territorialiteitsbeginsel vanwege de Franse Gemeenschap, wenst de Vlaamse Gemeenschap deze opportuniteit ten volle te benutten. Het Brussels Kunstenoverleg, dat de Vlaamse cultuurorganisaties in de hoofdstad verzamelt, is hier een belangrijke partner om de samenwerking, zowel binnen de eigen gemeenschapsinstellingen als over de culturele gemeenschappen heen, te stimuleren en optimaliseren.

Daarnaast spreekt het vanzelf dat de Vlaamse Gemeenschap haar topinstellingen zoals KVS, Kaaitheter, Beursschouwburg en Ancienne Belgique en organisaties met internationale naam en faam, zoals Rosas en Argos, de nodige armslag zal blijven bieden en hen zal ondersteunen om hun rol als mondiale trendsetters te blijven vervullen.

We overwegen ook om in het kader van de culturele samenwerking met de Franse Gemeenschap in te zetten op nieuwe plekken waar deze samenwerking, vanuit onze eigenheid, kan bloeien.

III.3.2 Het Vlaams-Nederlands Huis in en voor Europa

Het Vlaams-Nederlands Huis in het hart van Brussel en Europa is een cultureel instituut en centrum voor debat en reflectie. Het biedt een forum om vanuit Vlaanderen en Nederland het debat omtrent culturele diversiteit, samenleving en taal in een Europees perspectief te voeren.

Jarenlang hebben we vanuit de Vlaamse Gemeenschap geijverd voor deze Vlaams-Nederlandse samenwerking. De uitstraling van de Nederlandse cultuur op andere culturele partners in Europa en de reflectie op andere culturen is een boeiende taak voor het Vlaams-Nederlands Huis in Brussel. Onze hoofdstad is hiervoor een ideale locatie.

De Vlaamse Gemeenschap ondersteunt het Huis en zijn op het brede publiek gerichte activiteiten. We zien een belangrijke rol voor het Huis weggelegd om de internationale bevolking die Brussel rijk is te informeren over onze Nederlandse taal en cultuur, in al hun facetten en binnen de meertalige context van Brussel-Hoofdstad. In het Vlaams-Nederlands Huis willen we het debat over de culturele en maatschappelijke verscheidenheid in Europa graag voeren.

In dit kader doen we ook een oproep aan de Europese instellingen om actief bij te dragen aan de sociaal-culturele ontwikkeling van de Brusselse samenleving en aan de versterking van het sociale weefsel van de stad die hen een thuis biedt. Het is meer dan tijd dat Europa ook rechtstreeks investeert in het sociale en culturele leven van wijken en buurten in deze stad. We zullen hiervoor een dialoog met Europa opstarten.

III.3.3 Toeristische promotie van Brussel

Brussel is de voornaamste toegangspoort waarlangs buitenlanders Vlaanderen leren kennen. De Vlaamse Gemeenschap wil op die realiteit inspelen, met name door een sterke en positieve Vlaamse participatie te realiseren in de verschillende organen die zich op het Brusselse terrein bezig houden met toerisme en promotie, zoals Toerisme en Informatie Brussel (TIB) en Brussel Internationaal, Toerisme en Congres (BITC).

Daarnaast wensen we Toerisme Vlaanderen ten volle te mobiliseren ten bate van Brussel. Als hoofdstad van Vlaanderen dient Brussel nadrukkelijk in het toeristische aanbod en de communicatie van Toerisme Vlaanderen opgenomen te worden.

III.4 De taal, het Nederlands, ondersteunen en promoten

Brussel is grondwettelijk een tweetalige stad. Deze constitutionele tweetaligheid is een hoeksteen van de staatsstructuur en een toetssteen voor de werkbaarheid ervan. Daarom is de daadwerkelijke naleving van de taalwetgeving een blijvend en belangrijk aandachtspunt van het Vlaams Brusselbeleid.

We zijn ervan overtuigd dat in het dagelijkse leven in Brussel tweetaligheid een belangrijk element is om tot een duurzaam samenleven te komen. Tweetaligheid biedt kansen, leidt tot meer begrip en ligt aan de basis van een sterke solidariteit tussen Brusselaars en hun burens uit Vlaanderen en Wallonië. Tweetaligheid vormt trouwens een meerwaarde binnen de energieke meertalige omgeving die Brussel heet.

III.4.1 Naleving van de taalwetgeving

Het steunpunt Taalwetwijzer werd door de Vlaamse overheid opgericht met als taken informatieverstrekking over de taalwetten, begeleiding van individuele klachten in verband met de taalwetgeving en beleidsondersteuning aangaande de taalproblematiek. Uit het jaarverslag 2002-2003 blijkt dat het steunpunt zich heeft weten te manifesteren en profileren als het uniforme aanspreekpunt van de Vlaamse overheid inzake taalwetgeving. We willen dit initiatief verder ondersteunen. Om de klachtenbegeleidingsfunctie – een taalombudsdienst – uit te bouwen, zullen we actief onderzoeken welke mogelijkheden zich aandienen.

Het blijft verder van strikt belang dat de Brusselse gemeenten worden gestimuleerd om hun verantwoordelijkheid ten opzichte van hun Nederlandstalige bevolking op te nemen. De gemeentelijke dienstverlening moet op evenwaardige wijze openstaan voor de twee gemeenschappen. We willen de gemeenten aanmoedigen om de specifieke voorzieningen voor de Vlaamse Gemeenschap te waarborgen, ondermeer in het kader van het lokaal cultuurbeleid en het lokaal sociaal beleid.

De regeling van het taalgebruik in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad is een federale aangelegenheid. Niettegenstaande, dienen de gemeenschappen betrokken te worden wanneer het

gaat om aangelegenheden die hen rechtstreeks aanbelangen. Zo besliste het Overlegcomité van 3 december 2003 met betrekking tot een aantal knelpunten rond de taalregeling in het onderwijs dat de Vlaamse Regering en de Franse Gemeenschapsregering verder zouden overleggen en gezamenlijk een verzoek tot de federale overheid richten, inzake de mogelijkheden om leerlingen vanaf vroege leeftijd in contact te brengen met de andere landstaal. De Vlaamse Gemeenschap wenst in deze het initiatief te nemen en de dialoog met de andere gemeenschap op te starten.

Daarnaast is een verbetering van de naleving van de taalwetgeving inzake bestuurszaken noodzakelijk. De praktijk wijst uit dat er zich tal van problemen voordoen met betrekking tot de correcte naleving van de taalwetten in Brussel, gaande van uitholling en niet-toepassing tot gebrekkig toezicht. Betreffende de naleving van de taalwetgeving door de gemeenten en andere ondergeschikte besturen zou de afkeuringsvoogdij van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het Verenigd College moeten omgezet worden in een goedkeuringsvoogdij. De Brusselse Dienst van de Brandweer en de Dringende Medische Hulp dient onder de taalwetregeling van de lokale in plaats van de gewestelijke diensten te vallen. De bestuurstaalwetgeving zou ook aangepast moeten worden aan de rechtspraak van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht inzake het gebruik van vreemde talen ten aanzien van anderstaligen.

Onder geen beding raken we aan de fundamenteën van de taalwetgeving. Deze zijn gericht op de tweetaligheid van ambtenaren. Het afdwingen van deze tweetaligheid is en blijft de absolute prioriteit. We kiezen uitdrukkelijk voor het principe van tweetalige ambtenaren in plaats van tweetalige diensten.

III.4.2 Taalpromotiebeleid - het Huis van het Nederlands

Het besef dat twee- of meertaligheid een troef is, raakt stilaan ingeburgerd. In een beleid dat het Nederlands promoot is het van belang dat de taal niet enkel wordt beschouwd als een communicatiemiddel met economisch nut. De Nederlandse taal maakt deel uit van het identiteitsbesef van de Vlaamse Gemeenschap. Een taal leren, betekent trouwens ook een persoonlijke verrijking en een hulpmiddel om elkaar, over cultuurgemeenschappen heen, beter te leren kennen en beleven. Daarom is het aan te bevelen dat het Nederlands zichtbaar wordt gemaakt als een stapsteen naar een rijke, boeiende en energieke cultuur.

We willen het Huis van het Nederlands volop inschakelen in de promotie van de Nederlandse taal in Brussel – de zgn. derde pijler. In samenwerking met de andere bevoegde overheden, stellen we ons verschillende, met elkaar verbonden doelstellingen:

- Het verzamelen van kennis met betrekking tot de positie van het Nederlands in Brussel en het ter beschikking stellen van die kennis aan het publiek;
- Het op het getouw zetten van acties die het gebruik van het Nederlands verhogen op verschillende terreinen die bepalend zijn voor de beeldvorming inzake de Brusselse taalsituatie, zoals het succesvolle project “winkelstraten”;
- Het promoten van het aanbod lessen Nederlands als tweede taal en bijdragen aan inzichten betreffende taalverwervingsprocessen in een meertalige context.

Let wel, alle inspanningen om de tweetaligheid van Brussel te vergroten, zijn slechts zinvol indien de Vlaamse Brusselgebruikers (pendelaars, kooplustigen, enz.) ook daadwerkelijk Nederlands in Brussel spreken. Ook hier moeten promotieacties worden uitgewerkt.

III.5 Institutionele innovatie

Geen verstandig beleid zonder verstandige, aangepaste regels en bestuursstructuren. Deze wetenschap is eveneens van toepassing op Brussel in al haar institutionele complexiteit. Met het oog op een slagvaardig Vlaams Brusselbeleid dienen zich een aantal bestuurlijke veranderingen aan. Ook hier wil de Vlaamse Gemeenschap, door overleg en directe interactie met de betrokken partners, resultaten boeken.

Vandaag stellen we vast dat de band tussen de Vlaamse Gemeenschap en Brussel niet door iedereen als essentieel wordt beschouwd. In sommige sociaal-economische en politieke kringen in Vlaanderen wil men kost wat kost de institutionele zelfstandigheid afdwingen, desnoods door Brussel, de hoofdstad van Vlaanderen, als pasmunt te gebruiken. Maar ook in Vlaams-Brusselse maatschappelijke en politieke kringen klinkt de roep naar een “Brusselse Gemeenschap” almaar luider. De historische verwevenheid tussen de Vlaanderen en Brussel wordt hiermee op de helling geplaatst en geridiculiseerd. Vlaanderen wordt gezien als een blok aan het been van Brussel en zijn internationale roeping.

Die evolutie is beangstigend. Vlaanderen en Brussel hebben elkaar nodig. Ze zijn onmiskenbaar met elkaar verbonden. De navelstreng voedt wel degelijk langs twee kanten.

Ook in het kader van de politieke discussie met betrekking tot de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde moeten we vaststellen dat sommigen grenzen vooral beschouwen als afweer- en beschermingslijnen in plaats van ontmoetingsplaatsen. Zeer terecht wil men in dit debat francofone misbruiken in de Vlaamse rand aanpakken en vraagt men eerbied voor het groene en Vlaamse karakter van de randgemeenten. In dat opzicht is de splitsing van het kiesarrondissement een goede zaak. Maar we moeten erover waken dat de Vlaamse Gemeenschap in Brussel niet het slachtoffer wordt van de splitsing. Het is onze taak om er zorg voor te dragen dat Brussel haar unieke plaats als hoofdstad van Vlaanderen behoudt en dat de verbondenheid die er bestaat tussen Brussel en Vlaanderen ten allen tijde wordt bestendig en versterkt.

De rol van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, als dé partner en dé lokale verankering van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel, moet eveneens worden versterkt. De relatie tussen de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse Gemeenschap moet primeren op de band die de Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zowel op het gebied van politiek personeel, communicatie, administratie en beleid is het essentieel dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie de band met Vlaanderen institutioneel aanscherpt. Dit is geen terugplooiën of bekrompenheid. Integendeel, het betekent precies de samenwerking met andere culturen en instellingen aangaan, vanuit de politieke en culturele eigenheid. Het zou eveneens bijdragen aan een meer zichtbare aanwezigheid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel.

De Vlaamse Regering vraagt eveneens de gewaarborgde vertegenwoordiging en de effectieve en evenwichtige beleidsparticipatie van de beide taalgroepen op alle beleidsniveaus.

III.5.1 Kerntakendebat met de Vlaamse Gemeenschapscommissie

De Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie delen in Brussel dezelfde gemeenschapsbevoegdheden. Bij de uitoefening van die gedeelde bevoegdheden vertrekken de beide overheden evenwel van een verschillende invalshoek. De Vlaamse Gemeenschap benadert Brussel als haar hoofdstad en internationaal bruggenhoofd, terwijl de Vlaamse Gemeenschapscommissie een (groot)stedelijke invalshoek heeft.

Vanuit het subsidiariteitsprincipe en behoorlijk bestuur is het aangewezen om de respectieve rollen van beide overheden in onderling overleg uit te klaren. Hiervoor organiseren we rond

relevante thema's een kerntakendebat tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Dit moet resulteren in een dynamisch en eenduidig Brusselbeleid, alsook in een sterkere verankering van Brussel in het reguliere beleid van de Vlaamse Gemeenschap.

In het Brusselse institutionele kader is en blijft de positionering van de Vlaamse Gemeenschapscommissie uitdrukkelijk de eerste en bevoorrechte partner van de Vlaamse Gemeenschap. Het zou verkeerd zijn, mocht de Vlaamse Gemeenschapscommissie zich bij voorkeur als verbonden met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gedragen.

III.5.2 Doorgedreven samenwerking

In een geest van partnerschap en constructieve samenwerking richten we ons tot andere overheden om in Brussel resultaat en impact te realiseren.

Ten eerste tot het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Brussel neemt, naast Antwerpen en Gent, een centrale plaats in in het stedenbeleid van de Vlaamse Gemeenschap. Haar beleidsopties in verband met jeugd, veiligheid, wijkwerking en wonen zijn eveneens op Brussel gericht. Maar ze moet er wel rekening mee houden dat ze in Brussel inzake de plaatsgebonden materies op eenzelfde wijze als in Vlaanderen kan optreden.

Een structurele samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan echter de ontwikkeling van Brussel sterker ondersteunen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest valt immers geografisch samen met de kernstad van een grootstedelijke metropool die eigenlijk onderdeel vormt van de Vlaamse Ruit. Daarom opteren we voor het ontwikkelen van samenwerkingsakkoorden op verschillende domeinen (sociaal-economisch, mobiliteit, milieu, jeugdwerk, beroepsopleiding, enz.) tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, of tussen de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de provincie Vlaams-Brabant.

Tegenwoordig worden de Brusselse gemeenten als reële beleidspartners in decreten ingeschreven. We steunen deze tendens in de overtuiging dat de erkenning en subsidiëring van de Brusselse gemeentebesturen door de Vlaamse Gemeenschap kunnen bijdragen aan het inhoudelijk en planmatig meedenken van deze beleidsorganen en hun engagement ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschap optimaliseren. We willen hieraan de verbetering van de

doorstroming van de Vlaamse regelgeving naar de gemeentelijke mandatarissen en de communicatie tussen deze mandatarissen en de Vlaamse gemeenschapsinstellingen koppelen.

Betreffende de Brusselse gemeenten bepleiten we, in het kader van een efficiënte bevoegdheidsafbakening op het Brusselse terrein, voor een optimalisering van het aantal gemeenten.

Bert ANCIAUX

Vlaams minister van Cultuur, Jeugd,
Sport en Brussel
